

**ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC
THỰC TẬP DƯỢC LIỆU**

1. - Thông tin về giảng viên:

Họ và tên: Trần Thị Thanh Hương

Học vị: Thạc sĩ

Địa điểm làm việc: Bộ môn Sinh – Khoa Khoa học – Trường ĐH Nông lâm TP.HCM

Địa chỉ liên hệ: Bộ môn Sinh – Khoa Khoa học – Trường ĐH Nông lâm TP.HCM

Điện thoại: 08. 38975802 – Email: huong129@yahoo.com

Các hướng nghiên cứu chính: Thực vật học – Phân loại học Thực vật – Sinh hóa

- Thông tin về trợ giảng

Họ và tên: Nguyễn Hữu Trí

Học vị: Thạc sĩ

Địa chỉ liên hệ: Bộ môn Sinh – Khoa Khoa học – Trường ĐH Nông lâm TP.HCM

Điện thoại: 08. 38975802 – Email:

2. Thông tin chung về môn học

- Tên môn học: **Thực tập Dược liệu**
- Mã môn học:
- Số tín chỉ : 1
- Các môn học tiên quyết: Thực vật, Hóa phân tích, Hóa hữu cơ, Dược liệu
- Các yêu cầu đối với môn học (nếu có):
- Địa chỉ Khoa/ bộ môn phụ trách môn học: Bộ môn Sinh – Khoa Khoa học

3. Mục tiêu của môn học

- Kiến thức: Nêu được danh pháp khoa học của thực vật nói chung và dược liệu nói riêng. Nắm được đặc điểm hình thái và vi phẫu của một số thảo dược trong tự nhiên. Phân loại những thảo dược chứa các nhóm hợp chất tự nhiên khác nhau. Một số phương pháp tách chiết, xác định hàm lượng các hợp chất tự nhiên có trong thảo dược. Thử tác dụng sinh học của thảo dược .
- Kỹ năng: nắm được các kỹ năng thao tác trong phòng thí nghiệm
- Thái độ, chuyên cần: có mặt 100% giờ thực tập

4. Tóm tắt nội dung môn học

Thế giới thực vật xung quanh chúng ta vô cùng đa dạng và phong phú. Theo thống kê của Tổ chức Y tế thế giới, dược thảo đã lên đến 20.000 loài. Đối với nước ta cũng như một số nước Đông Nam Á khác có truyền thống chữa bệnh theo lối y học cổ truyền từ lâu đời, vì vậy dược thảo có một vị trí rất quan trọng. Nhiều hoạt chất quan trọng như quinin, morphin... chưa thể đi bằng con đường tổng hợp mà phải chiết ra từ dược thảo. Thành tựu nghiên cứu của các ngành sinh dược học, đông y học đã cho chúng ta biết tiềm năng kháng khuẩn của nhiều loài dược thảo, giúp chúng ta chủ động sử dụng thuốc kháng sinh từ thực vật để chữa các bệnh nhiễm khuẩn một cách hiệu quả. Trong bối cảnh dịch bệnh ở gia súc, gia cầm diễn biến ngày càng phức tạp như hiện nay do nhiều loại vi khuẩn lờn và kháng nhiều loại thuốc kháng sinh hóa dược, các bệnh virus đang có xu hướng gia tăng thì việc khai thác tiềm năng chữa bệnh của dược thảo để dập tắt dịch bệnh, giảm tổn thất kinh tế... ngày càng trở nên bức thiết.

Môn học này ngoài việc minh họa bổ sung bài giảng Dược liệu còn nhằm cung cấp cho sinh viên Dược y, Ngụ y thuộc năm 3,4 kỹ năng tìm hiểu, phân loại định danh, mô tả hình thái những loài dược thảo chứa các hợp chất tự nhiên có hoạt tính sinh học, có khả năng kháng khuẩn, kháng nấm và tách chiết thử nghiệm chúng trong việc phòng chữa bệnh cho gia súc gia cầm, thủy sản đạt hiệu quả .

5. Nội dung chi tiết môn học

Bài 1: Phân loại thảo dược – Phương pháp làm tập mẫu khô thảo dược

I. Mục đích yêu cầu

II. Nội dung

1. Phân loại định danh dược liệu.
 - Cách viết tên Latin khoa học của dược liệu.
2. Phân tích hình thái thân rễ lá một số dược liệu
3. Phân loại các nhóm thảo dược chứa các hợp chất khác nhau
4. Cách thu mẫu và làm tập mẫu khô

Bài 2: Cấu tạo vi phẫu một số loài thảo dược

I. Mục đích yêu cầu

II. Nội dung

1. Kỹ thuật cắt mẫu
2. Nhuộm màu
3. Thực hành và quan sát
 - Các mô tiết
 - Phẫu thức cắt ngang thân rễ lá.

Bài 3: Xác định hàm lượng Chlorophyll trong lá cây - Tách chiết tinh dầu

I. Xác định hàm lượng chlorophyll

1. Khái niệm về Chlorophyll
2. Thực hành xác định hàm lượng chlorophyll
 - a. Mục đích
 - b. Dụng cụ, hóa chất và mẫu vật:
 - c. Thực hành

II. Tách chiết tinh dầu

1. Mục đích
2. Dụng cụ, hóa chất và mẫu vật
3. Thực hành

Bài 4: Xác định hàm lượng vitamin C trong thảo dược

I. Nguyên tắc

II. Dụng cụ, hóa chất và mẫu vật

1. Dụng cụ
2. Hóa chất
3. Mẫu vật

III. Thực hành

1. Dung dịch acid ascorbic chuẩn
2. Định lượng vitamin C trong mẫu vật

Bài 5: Thử nghiệm tính kháng khuẩn .

I. Mục đích

II. Dụng cụ, hóa chất và mẫu vật

1. Dụng cụ
2. Hóa chất

3. Mẫu vật
- III. Phương pháp thực hiện kháng sinh đồ
 - Qui trình thực hiện kháng sinh đồ
 1. Chuẩn bị đĩa giấy kháng sinh
 2. Chuẩn bị dịch vi khuẩn
 3. Cây chủng vi khuẩn lên mặt môi trường thạch NA

Bài 6: Kiểm tra – Thu tập mẫu khô

6. Học liệu

Học liệu tham khảo:

- + Bộ môn Dược liệu - Trường Đại học Y Dược Hà nội - Bài giảng Dược liệu tập I, II – Hà nội 1998
- + Phạm Hoàng Hộ - Cây có vị thuốc ở Việt nam – Nhà xuất bản Trẻ, 2006
- + Đỗ Tất Lợi – Những cây thuốc và vị thuốc Việt nam – Nhà xuất bản KHKT, 1977.
- + Phạm Hoàng Hộ - Cây cỏ Việt nam
- + Võ Văn Chi – Từ điển cây thuốc Việt nam
- + Viện Dược liệu – Tài nguyên cây thuốc Việt nam – Nhà xuất bản KHKT, 1992.
- + Nguyễn Văn Đán, Ngô Ngọc Khuyến – Hợp chất thiên nhiên dùng làm thuốc – Nhà xuất bản Y học Hà nội - 1999
- + Trần Thị Tường An – Chiết xuất và thử nghiệm tính kháng khuẩn của hoạt chất từ cây mã đề (*Plantago asiatica* L) và cây ổi (*Psidium guajava*) – Khóa luận tốt nghiệp ĐH Khoa học Tự Nhiên TP. HCM, Trang 30-33. 2003.
- + Nguyễn Diệu Liên Hương - Bài giảng Hóa hợp chất tự nhiên – ĐH Khoa học Tự Nhiên TP. HCM, Trang 15,26. 2007.
- + Thúy Hường – Sử dụng Đông dược trong chăn nuôi và trị bệnh – Nhà xuất bản Đồng nai, 1999

7. Kiểm tra – đánh giá định kì:

- Đánh giá từng bài thực tập
- Kiểm tra cuối đợt
- Điểm kết thúc môn học : 10 đ

Khoa Khoa học

Bộ môn Sinh học

Giảng viên môn học